

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
V KADENCJA**

Warszawa, dnia 8 sierpnia 2002 r.

Druk nr 70 S

SPRAWOZDANIE

KOMISJI USTAWODAWSTWA I PRAWORZĄDNOŚCI

oraz

KOMISJI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO I ADMINISTRACJI PAŃSTWOWEJ

o projekcie ustawy o zmianie ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych

(druk nr 70)

Marszałek Senatu w dniu 28 lutego 2002 r. – zgodnie z art. 79 ust. 1 Regulaminu Senatu – skierował do Komisji Ustawodawstwa i Praworządności oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej projekt ustawy o zmianie ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych w celu rozpatrzenia go w pierwszym czytaniu.

Komisje, na wspólnych posiedzeniach w dniach 20 marca, 25 czerwca i 4 lipca 2002 r. – zgodnie z art. 80 ust. 2 Regulaminu Senatu – po rozpatrzeniu w pierwszym czytaniu projektu ustawy wprowadziły poprawki do przedstawionego przez wnioskodawców projektu ustawy i wnoszą o przyjęcie przez Senat jednolitego, załączonego projektu ustawy o zmianie ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, wraz z projektem uchwały w sprawie wniesienia do Sejmu tego projektu ustawy.

W załączeniu przedstawiamy także informację o zgodności projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej.

Przewodnicząca Komisji
Ustawodawstwa i Praworządności
(-) Teresa Liszcz

Przewodniczący Komisji
Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej
(-) Zbyszko Piwoński

projekt

U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia

w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy o zmianie ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., Senat wnosi do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy o zmianie ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych.

Jednocześnie upoważnia senatora Andrzeja Sychalskiego do reprezentowania stanowiska Senatu w dalszych pracach nad projektem.

USTAWA

z dnia

o zmianie ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych

Art. 1.

W ustawie z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 i Nr 154, poz. 1800) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 7 dodaje się art. 7a w brzmieniu:

"Art. 7a. 1. O terminie rozpoczęcia kontroli i jej zakresie prezes izby lub osoba przez niego upoważniona powiadamia kierownika jednostki kontrolowanej, a w przypadku kontroli podmiotów, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 6 i 7, również właściwy organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego.

2. Kierownik jednostki kontrolowanej jest obowiązany zapewnić warunki i środki niezbędne do sprawnego przeprowadzenia kontroli.
3. Inspektor podlega wyłączeniu od czynności kontrolnych, jeżeli on sam lub członkowie jego rodziny pozostają w takich stosunkach prawnych z jednostką kontrolowaną lub osobistych z jej pracownikami, które nasuwają wątpliwości co do bezstronności inspektora. Wyłączenie inspektora następuje w takiej sytuacji na wniosek samego inspektora, z urzędu lub na wniosek zgłoszony wraz z uzasadnieniem przez kierownika jednostki kontrolowanej.
4. Inspektor może sporządzać lub zalecać sporządzenie niezbędnych do kontroli odpisów oraz wyciągów z dokumentów.
5. Pracownicy jednostki kontrolowanej zobowiązani są udzielić inspektorowi wyjaśnień ustnych i pisemnych w sprawach dotyczących przedmiotu kontroli w zakresie wynikającym z powierzonych im czynności służbowych.
6. Kierownik jednostki kontrolowanej, który odmawia podpisania protokołu obowiązany jest w ciągu trzech dni złożyć pisemne wyjaśnienie co do przyczyn odmowy.
7. W razie odmowy podpisania protokołu i złożenia wyjaśnień co do przyczyn odmowy, inspektor odnotowuje ten fakt w protokole.
8. Prezes izby może zarządzić sprawdzenie wykonania wniosków pokontrolnych. Sprawdzenie wykonania wniosków pokontrolnych stanowi odrębne zadanie kontrolne.";

2) w art. 12 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

"4. Wskazanie nieprawidłowości oraz sposobu i terminu ich usunięcia zawiesza bieg 30 – dniowego terminu określonego w art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 oraz z 2002 r. Nr 23, poz. 220 i Nr 62, poz. 558), art. 79 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 oraz z 2002 r. Nr 23, poz. 220 i Nr 62, poz. 558) oraz art. 82 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590 oraz z 2002 r. Nr 23, poz. 220 i Nr 62, poz. 558), lecz na okres nie dłuższy niż 30 dni.";

3) w art. 13:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) wydawanie, na wniosek organu wykonawczego jednostki samorządu terytorialnego, opinii o możliwości spłaty kredytu, pożyczki lub wykupu papierów wartościowych,"

b) w pkt 5 skreśla się wyrazy "wraz z odrębnymi sprawozdaniami z wykonania planów finansowych zadań z zakresu administracji rządowej, przekazanych ustawowo",

c) skreśla się pkt 6 i 7;

4) art. 15 otrzymuje brzmienie:

"Art. 15.1. W skład kolegium izby wchodzi: prezes izby jako przewodniczący kolegium oraz pozostali członkowie.

2. Członka kolegium powołuje Prezes Rady Ministrów, na wniosek prezesa izby, zgłoszony po uzyskaniu pozytywnej opinii kolegium izby, przyjętej w głosowaniu tajnym, w obecności co najmniej połowy jego składu.

3. Połowę składu kolegium izby stanowią członkowie powołani spośród kandydatów zgłoszonych do kolegium przez organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego.

4. Członkostwo w kolegium izby ma charakter etatowy lub pozaetatowy. Charakter członkostwa określa Prezes Rady Ministrów na wniosek prezesa izby.

5. Członka kolegium powołuje się na czas nieokreślony.

6. Członkowie kolegium w zakresie realizacji zadań nadzorczych i funkcji kontrolnych są niezawisli i podlegają jedynie ustawom.

7. Członkiem kolegium może zostać osoba, która:

1) posiada pełną zdolność do czynności prawnych,

2) posiada obywatelstwo polskie i korzysta z pełni praw publicznych,

- 3) ukończyła magisterskie studia prawnicze, administracyjne lub ekonomiczne,
- 4) posiada czteroletni staż pracy w jednostkach związanych z funkcjonowaniem samorządu terytorialnego lub finansów publicznych,
- 5) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwo popełnione z winy umyślnej.

8. Członkostwo w kolegium ustaje z powodu:

- 1) śmierci,
- 2) odwołania,
- 3) prawomocnego ukarania przez komisję dyscyplinarną karą wykluczenia ze składu kolegium.

9. Odwołanie członka kolegium następuje w przypadku:

- 1) złożenia rezygnacji ze stanowiska,
- 2) utraty warunków określonych w ust. 7,
- 3) stwierdzenia powtarzającego się naruszania prawa podczas wykonywania obowiązków lub uchylania się od ich wykonania.

10. Odwołanie w przypadkach określonych w ust. 9 następuje na wniosek prezesa izby.";

5) po art. 15 dodaje się art. 15a w brzmieniu:

"Art. 15a. 1. Kandydatów na członków kolegium wyłania się w drodze konkursu.

2. Konkurs ogłasza w dzienniku urzędowym województwa prezes izby. W przypadku wakatu na stanowisku członka kolegium zgłoszonego przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, w ogłoszeniu prezes izby umieszcza informację o konieczności zgłoszenia kandydata przez taki organ.

3. Kolegium izby opiniuje przedstawione przez prezesa izby kandydatury na członków kolegium wyłonione w drodze konkursu, biorąc w szczególności pod uwagę wymogi określone w art. 15 ust. 7 oraz realizując zasadę powoływania przez Prezesa Rady Ministrów członków kolegium w połowie spośród kandydatów zgłoszonych przez organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego.

4. Minister właściwy do spraw administracji publicznej określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki przeprowadzania konkursu na członków kolegium izby, a w szczególności termin w jakim powinno nastąpić ogłoszenie konkursu, terminy zgłaszania kandydatów, w tym przez organy stanowiące

jednostek samorządu terytorialnego, etapy postępowania konkursowego, jak również wzór ogłoszenia o konkursie.";

6) art. 16 otrzymuje brzmienie:

- "Art. 16. 1. Prezesa izby powołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw administracji publicznej, zgłoszony po uzyskaniu pozytywnej opinii kolegium izby, przyjętej w głosowaniu tajnym, w obecności co najmniej połowy jego składu.
2. Kandydatów na prezesa izby wyłania się w drodze konkursu. Kandydat powinien spełniać wymogi określone w art. 15 ust. 7 oraz posiadać doświadczenie wynikające z pracy w organach kontroli lub nadzoru.
 3. Minister właściwy do spraw administracji publicznej, ogłasza w dzienniku urzędowym województwa, konkurs na stanowisko prezesa izby w terminie 60 dni przed upływem jego kadencji.
 4. Minister właściwy do spraw administracji publicznej określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki przeprowadzania konkursu na prezesa izby, a w szczególności termin zgłaszania kandydatów, etapy postępowania konkursowego jak również wzór ogłoszenia o konkursie.
 5. Kadencja prezesa izby trwa 6 lat licząc od daty powołania.
 6. Po upływie kadencji dotychczasowy prezes pełni swoje obowiązki do czasu powołania nowego prezesa.";

7) po art. 16 dodaje się art. 16a i 16b w brzmieniu:

- "Art. 16a. 1. Odwołanie prezesa izby następuje w przypadkach, o których mowa w art. 15 ust. 9.
2. Prezesa izby odwołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw administracji publicznej.
 3. Decyzję o odwołaniu wraz z uzasadnieniem, doręcza się osobie, której dotyczy decyzja. Na decyzję o odwołaniu, osobie, której decyzja dotyczy, służy prawo wniesienia skargi do sądu administracyjnego w terminie 14 dnia od dnia jej doręczenia.
 4. Do postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 3 stosuje się odpowiednio przepisy o wnoszeniu skarg do sądu administracyjnego.
 5. Ustanie pełnienia funkcji prezesa izby następuje z powodów, o których mowa w art. 15 ust. 8, z tym, że ukaranie przez komisję dyscyplinarną karą wykluczenia

ze składu kolegium następuje po przeprowadzeniu przez ministra właściwego do spraw administracji publicznej postępowania wyjaśniającego oraz po zasięgnięciu opinii kolegium izby.

6. W razie odwołania prezesa izby albo ustania pełnienia tej funkcji z innego powodu, minister właściwy do spraw administracji publicznej ogłasza konkurs na stanowisko prezesa izby w terminie 14 dni – od dnia uprawomocnienia się decyzji o odwołaniu, a w przypadku ukarania karą wykluczenia ze składu kolegium, od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, albo od dnia zaistnienia innego powodu ustania pełnienia funkcji prezesa izby. Przepis art. 16 ust. 3 stosuje się odpowiednio.
7. Po upływie kadencji prezesa izby albo po odwołaniu prezesa izby w związku ze złożoną rezygnacją, może on zostać zatrudniony jako etatowy członek kolegium izby, w której pełnił funkcję prezesa, albo w której był zatrudniony przed objęciem stanowiska prezesa, z pominięciem postępowania konkursowego.

Art. 16b. Zastępcę prezesa izby powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek prezesa izby, spośród członków kolegium.";

8) art. 17 otrzymuje brzmienie:

"Art. 17. 1. Prezes izby kieruje pracami izby, a w szczególności:

- 1) reprezentuje izbę na zewnątrz,
- 2) jest przełożonym pracowników izby,
- 3) przedkłada, po przyjęciu przez kolegium izby, ministrowi właściwemu do spraw administracji publicznej roczne sprawozdanie z wykonania budżetu oraz sprawozdanie z działalności kontrolnej i informacyjno - szkoleniowej izby, w terminie do końca pierwszego kwartału roku następującego po roku objętym sprawozdaniem,
- 4) opracowuje projekt regulaminu organizacyjnego izby,
- 5) występuje do Prezesa Rady Ministrów z wnioskami o powołanie i o odwołanie zastępcy prezesa oraz o powołanie, odwołanie lub zmianę charakteru zatrudnienia członka kolegium,
- 6) występuje do Prezesa Rady Ministrów o zwiększenie liczby członków kolegium,
- 7) wyznacza składy orzekające i ich przewodniczących,
- 8) ogłasza konkurs na stanowisko członka kolegium,

- 9) zwołuje posiedzenia kolegium izby,
 - 10) powołuje, spośród członków kolegium, komisję do rozpatrywania spraw, o których mowa w art. 13 pkt 9 oraz wyznacza jej przewodniczącego.
2. Prezes izby wykonuje również inne czynności przewidziane przepisami prawa, a nie zastrzeżone dla kolegium izby, komisji orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych oraz składów orzekających.
3. Zastępca prezesa izby:
- 1) wykonuje zadania i uprawnienia w zakresie określonym przez prezesa izby,
 - 2) kieruje działalnością izby w czasie nieobecności prezesa izby, z wyłączeniem spraw, które prezes zastrzegł do swojej wyłącznej właściwości.";
- 9) w art. 18 w ust. 1:
- a) w zdaniu wstępnym po wyrazie "Do" dodaje się wyraz "wyłącznej",
 - b) po pkt 5a dodaje się pkt 5b i 5c w brzmieniu:
"5b) uchwalanie regulaminu organizacyjnego izby,
5c) opiniowanie kandydatów na prezesa oraz członka kolegium,";
- 10) po art. 18 dodaje się art. 18a w brzmieniu:
- "Art. 18a. 1. Posiedzenia kolegium izby zwołuje prezes izby w razie potrzeby, nie rzadziej jednak niż raz w kwartale. Prezes izby zwołuje kolegium także na pisemny wniosek co najmniej połowy członków kolegium, w terminie 14 dni od dnia jego złożenia.
2. Posiedzeniu kolegium przewodniczy prezes izby, a w przypadku jego nieobecności, zastępca prezesa izby lub wyznaczony przez prezesa członek kolegium.
 3. Rozstrzygnięcia nadzorcze, postanowienia i opinie kolegium w sprawach objętych ustawą są podejmowane w formie uchwał.
 4. Uchwały kolegium podpisuje osoba przewodnicząca jej posiedzeniu.
 5. Z posiedzenia kolegium izby sporządza się protokół.";
- 11) w art. 20 w ust. 2 wyrazy "pkt 3-7" zastępuje się wyrazami "pkt 3-5";
- 12) w art. 21:

a) w ust. 2 wyrazy "sprawach określonych w art. 13 pkt 5 i 6" zastępuje się wyrazami "sprawie określonej w art. 13 pkt 5",

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. Negatywną opinię izby o sprawozdaniu z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego organ wykonawczy przedstawia organowi stanowiącemu jednostki wraz z odpowiedzią na zawarte w niej zarzuty nie później niż przed rozpatrzeniem absolutorium dla organu wykonawczego.",

c) skreśla się ust. 4;

13) w art. 23 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Członkowie kolegium oraz pozostali pracownicy regionalnej izby obrachunkowej nie mogą być członkami organów jednostek samorządu terytorialnego i samorządowych kolegiów odwoławczych oraz być w stosunku pracy w jednostkach, o których mowa w art. 1 ust. 2.";

14) w art. 25 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

"2. Pozaetatowym członkom kolegium izby, którzy ulegli wypadkowi w czasie lub w związku z wykonywaniem obowiązków wynikających z niniejszej ustawy, przysługują uprawnienia takie same jak ze stosunku pracy.";

15) art. 26 otrzymuje brzmienie:

"Art. 26. 1. Obsługę administracyjną izby zapewnia biuro izby.

2. Do pracowników regionalnych izb obrachunkowych w sprawach nie normowanych ustawą stosuje się przepisy ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 86, poz. 953, Nr 98, poz. 1071 i Nr 123, poz. 1353).";

16) po art. 26 dodaje się art. 26a w brzmieniu:

"Art. 26a. 1. Stosunek pracy na podstawie powołania z prezesem izby nawiązuje i rozwiązuje Prezes Rady Ministrów.

2. Prezes izby nawiązuje i rozwiązuje stosunek pracy:

1) na podstawie powołania – z etatowymi członkami kolegium izby,

2) na podstawie umowy o pracę – z pozostałymi pracownikami izby.

3. Podstawą rozwiązania stosunku pracy etatowego członka kolegium jest ustanie członkostwa wskutek odwołania.

4. Prezes izby dokonuje, w imieniu izby, czynności z zakresu prawa pracy wobec zastępcy prezesa izby, etatowych członków kolegium oraz pozostałych pracowników izby.
5. Pozaetatowi członkowie kolegium izby otrzymują stosowny ryczałt, diety oraz zwrot kosztów podróży, określony rozporządzeniem, o którym mowa w ust. 6. Do pozaetatowych członków kolegium izby stosuje się odpowiednio przepisy art. 25 ust. 1-3 ustawy o samorządzie gminnym, z tym, że zgodę na rozwiązanie stosunku pracy wyraża kolegium izby.
6. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, zasady wynagradzania prezesa izby, zastępcy prezesa izby, etatowych członków kolegium izby, zasady wynagradzania pozostałych pracowników izb oraz wymagane kwalifikacje w zakresie wykształcenia i praktyki zawodowej, zasady ustalania ryczałtu, diet i zwrotu kosztów podróży pozaetatowych członków kolegiów izb.
7. Wynagrodzenie zasadnicze prezesa izby, zastępcy prezesa izby oraz etatowych członków kolegium stanowi wielokrotność kwoty bazowej, której wysokość ustaloną według odrębnych zasad określa ustawa budżetowa. Wysokość wynagrodzenia różnicowana jest ze względu na staż i pełnioną funkcję.
8. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wielokrotność kwoty bazowej, o którym mowa w ust. 7."

Art. 2.

Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy:

- 1) prezesi izb powołani na podstawie dotychczasowych przepisów stają się etatowymi członkami kolegium i pełnią funkcje prezesów izb do czasu powołania prezesów izb w trybie art. 16, w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 6 niniejszej ustawy,
- 2) stosunki pracy nawiązane na podstawie dotychczasowych przepisów z zastępcą prezesa izby, etatowymi członkami kolegium oraz z pozaetatowymi członkami kolegium, pozostają bez zmian.

Art. 3.

Minister właściwy do spraw administracji publicznej, ogłosi w ciągu 2 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, w dziennikach urzędowych województw konkursy na stanowiska prezesów regionalnych izb obrachunkowych.

Art. 4.

W terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, regionalne izby obrachunkowe dostosują swoją strukturę i regulaminy organizacyjne do wymogów ustawy.

Art. 5.

Do czasu wydania przepisów wykonawczych na podstawie upoważnień zmienianych niniejszą ustawą, zachowują moc przepisy dotychczasowe, jeżeli nie są z nią sprzeczne.

Art. 6.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 16 w zakresie dotyczącym art. 26a ust. 7 i 8, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2004 r.

UZASADNIENIE

Projekt ustawy o zmianie ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych ma na celu przede wszystkim dokonanie zmian w przepisach dotyczących pełnienia funkcji prezesa izby poprzez wprowadzenie kadencyjności tej funkcji i zasady wybierania prezesa izby w drodze konkursu, oraz zmian w zakresie zasad wynagradzania prezesa, jego zastępcy oraz etatowych członków kolegium. Projekt przewiduje również dostosowanie zasad funkcjonowania regionalnych izb obrachunkowych w zakresie przeprowadzania postępowania kontrolnego, do wymogów konstytucyjnych, obejmuje świadczeniami określonymi w ustawie o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, nieetatowych członków kolegium oraz doprecyzowuje przepisy dotyczące postępowania nadzorczego w zakresie uchwał budżetowych organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego.

Projekt zmierza w kierunku rozszerzenia kręgu podmiotów, które mogą pełnić funkcję prezesa regionalnej izby obrachunkowej, i w tym celu wprowadza zasadę kadencyjności prezesów izb (takie rozwiązanie dotyczy prezesów kolegiów w samorządowych kolegiach odwoławczych), oraz zasadę wyłaniania kandydata na prezesa izby w drodze konkursu. Projekt przewiduje, iż kadencja prezesa izby będzie trwała sześć lat. Po upływie kadencji dotychczasowy prezes izby może zostać zatrudniony jako etatowy członek kolegium izby, ale tylko w przypadku istnienia wolnego etatu w kolegium, gdyż nie jest możliwe przekroczenie liczby członków kolegium, określonej rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów, wydanym na podstawie art. 2 ust. 4 ustawy.

Istotną zmianę stanowi rozwiązanie przewidujące wybieranie prezesa izby w drodze konkursu. Szczegółowe warunki przeprowadzania konkursu ma określić rozporządzenie wydane przez ministra właściwego do spraw administracji publicznej. Kandydat na prezesa izby musi uzyskać pozytywną opinię kolegium izby, w której ma pełnić funkcję prezesa. Wnioski o powołanie albo odwołanie kandydata na prezesa izby składa minister właściwy do spraw administracji publicznej. Ostateczną decyzję o powołaniu albo o odwołaniu prezesa izby podejmuje Prezes Rady Ministrów, a więc w tym zakresie nie dokonano żadnej zmiany merytorycznej.

Nowelizacja ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych w zakresie, w jakim dotyczy powoływania i odwoływania członków kolegium nie przewiduje istotnych zmian merytorycznych. Projektodawca przewidział większy udział prezesa izby w ustaleniu składu kolegium, gdyż powołanie członka kolegium przez Prezesa Rady Ministrów będzie następować na wniosek prezesa izby, złożony po uzyskaniu pozytywnej opinii kolegium izby, nie zaś – jak

jest obecnie – spośród kandydatów przedstawionych Prezesowi Rady Ministrów przez kolegium izby, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw administracji publicznej. Nowelizacja zmierza do usunięcia błędów legislacyjnych polegających na powtarzaniu w kilku przepisach ustawy tej samej treści normatywnej, oraz wskazywaniu materii, która ma być uregulowana w rozporządzeniu w kilku przepisach ustawy (zakres spraw przekazanych do uregulowania rozporządzeniem wydanym na podstawie art. 2 ust. 4 został wskazany nie tylko w tym przepisie ale również w art. 15 ust. 1 i 2). Nowelizacja uzupełnia przepisy dotyczące trybu wyłaniania członków kolegiów o przepisy dotyczące postępowania konkursowego, które dotychczas były zawarte jedynie w rozporządzeniu.

Projekt nowelizacji przewiduje uregulowanie w ustawie o regionalnych izbach obrachunkowych zasad postępowania nadzorczego w stosunku do jednostek samorządu terytorialnego. Dotychczasowa regulacja ustawowa w tej materii nie jest kompleksowa, zaś istotne elementy postępowania kontrolnego takie jak tryb przeprowadzania kontroli uregulowane są w załączniku do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 14 stycznia 2000 r. w sprawie siedzib i zasięgu terytorialnego izb obrachunkowych oraz szczegółowej organizacji izb, liczby członków kolegium i trybu postępowania (Dz. U. Nr 3, poz. 34).

Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego wypracowane w oparciu o normy Konstytucji z 1997 r., wskazuje na zasadę prymatu ustawy, rozumianą nie tylko jako obowiązek zachowania ustawowej formy normowania określonych zagadnień, ale przede wszystkim jako zakaz wprowadzania do systemu prawa powszechnie obowiązującego regulacji podustawowej, która nie znajduje bezpośredniego oparcia w ustawie i która nie służy jej wykonaniu (np. wyrok z 9 listopada 1999 r., K 28/98). Ustawa o regionalnych izbach obrachunkowych nie zawiera przepisów regulujących tryb postępowania kontrolnego, stąd też propozycje zmian przygotowane w zakresie art. 1 pkt 1.

W zakresie postępowania nadzorczego w stosunku do uchwał budżetowych organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego, proponuje się zawieszenie biegu 30 - dniowego terminu do stwierdzenia nieważności uchwały budżetowej, określonego w ustawach o samorządzie gminnym, o samorządzie powiatowym i samorządzie województwa, w razie wskazania nieprawidłowości w ustawie budżetowej przez regionalną izbę obrachunkową i terminu ich usunięcia. Takie rozwiązanie umożliwi organom stanowiącym jednostek samorządu terytorialnego dokonanie sprostowania nieprawidłowości wskazanych przez izbę bez konieczności zwoływania sesji nadzwyczajnych, co ograniczy wydatki ponoszone przez samorządy terytorialne. Jednakże w związku z tym, że postępowanie dotyczy uchwały budżetowej organu stanowiącego, która zgodnie z art. 122 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r.

o finansach publicznych (Dz. U. Nr 155, poz. 1014 ze zm.), powinna być uchwalona najpóźniej do 31 marca roku budżetowego, zaś po tym terminie budżet jednostki ustala regionalna izba obrachunkowa, jednakże nie później niż do dnia 30 kwietnia roku budżetowego, proponuje się zawieszenie biegu terminu na okres nie dłuższy niż 30 dni.

Projekt ustawy zawiera również zmiany w zakresie zadań izby, prezesa izby oraz kolegium izby. Zmniejszenie katalogu zadań izby (zmiana w art. 1 pkt 3) wynika z konieczności dostosowania tego przepisu do aktualnie obowiązującego stanu prawnego. Zadania regionalnych izb obrachunkowych polegające na wydawaniu opinii o sprawozdaniach z wykonania planów finansowych zadań z zakresu administracji rządowej, sprawozdaniach z wykonania planów finansowych zadań publicznych z zakresu administracji rządowej wykonywanych na podstawie porozumień z organami administracji rządowej oraz sprawozdaniach z wykonania planów finansowych zadań publicznych wynikających z porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego, nie są skorelowane z obowiązkami jednostek samorządu terytorialnego sporządzania takich sprawozdań, stąd też w praktyce przepisy te nie są wykonywane.

Zmiana w art. 1 pkt 8 dotycząca zadań prezesa izby, ma zasadniczo charakter porządkujący. Do zadań prezesa izby dodano te zadania, których obowiązek wykonania wynika z innych przepisów tej ustawy (ogłaszanie konkursu na stanowisko członka kolegium, występowanie z wnioskiem o powołanie zastępcy prezesa izby), albo wiąże się ze zmianami dokonanyymi niniejszą nowelizacją (opracowanie projektu regulaminu organizacyjnego, występowanie z wnioskami do Prezesa Rady Ministrów o powołanie, odwołanie lub zmianę charakteru zatrudnienia członka kolegium).

Kompetencje kolegium izby zostały uzupełnione o zadania nałożone przedmiotową nowelizacją tj. uchwalanie regulaminu organizacyjnego izby oraz opiniowanie kandydatów na prezesa izby i członka kolegium.

Zmiana zaproponowana do art. 23 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych rozszerza zarówno zakres przedmiotowy jak i podmiotowy regulacji zawartej w tym przepisie. Nowelizacja wprowadza zakaz łączenia pracy wykonywanej w regionalnych izbach obrachunkowych z funkcją członka organu jednostki samorządu terytorialnego lub samorządowego kolegium odwoławczego, jak również z zatrudnieniem w podmiotach kontrolowanych przez izby. Dotychczas *incompatibilitas* dotyczyła funkcji prezesa izby, członka kolegium, naczelnika wydziału oraz inspektora do spraw kontroli i ograniczona była do

zakazu łączenia tych stanowisk z członkostwem w organach jednostek samorządu terytorialnego i samorządowych kolegiach odwoławczych.

Nowelizacja umożliwi również skorzystanie ze świadczeń gwarantowanych ustawą z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 1983 r. Nr 30, poz. 144 ze zm.), nieetatowym członkom kolegium. Osoby te, pomimo, iż nie są pracownikami w rozumieniu Kodeksu pracy wykonują pracę, której charakter niczym nie różni się od pracy świadczonej przez etatowych członków kolegium. Zdaniem projektodawców wszystkim członkom kolegium – bez względu na to czy podstawą wykonywania przez nich pracy jest nawiązanie z nimi stosunku pracy na podstawie powołania, umowy o pracę, czy też wykonują oni pracę bez nawiązania stosunku pracy, powinna przysługiwać ochrona przewidziana dla pracowników, którzy doznali uszczerbku na zdrowiu wskutek wypadku przy pracy, w drodze do pracy lub z pracy.

Omawiana nowelizacja przewiduje zmianę zasad wynagradzania prezesa izby, zastępcy prezesa izby oraz etatowych członków kolegium. Zmiany te polegają na objęciu wyżej wymienionych osób mnożnikowym systemem wynagradzania. Zmiany te miałyby wejść w życie z dniem z dniem 1 stycznia 2004 r. (ze względu na trudną sytuację finansów publicznych). Zdaniem projektodawcy zmiana zasad wynagradzania jest jednym z niezbędnych warunków niezawisłości działania członka kolegium w zakresie realizacji zadań nadzorczych i kontrolnych. System taki obowiązuje od dnia 1 stycznia 1999 r. w samorządowych kolegiach odwoławczych.

W zakresie konsekwencji finansowych przyjęcia powyższych rozwiązań, należy stwierdzić, iż:

- 1) aktualne wynagrodzenie miesięczne prezesa izby kształtuje się w granicach 6 808zł – 7 841 zł,
 - uznając, iż na wynagrodzenie prezesa izby składać się będzie wynagrodzenie zasadnicze, dodatek funkcyjny, dodatek stażowy,
 - przy założeniu, że mnożnik kwoty bazowej* dla prezesa izby zostanie przyjęty w wysokości nie mniejszej niż 3,1 i nie większej niż 3,6, mnożnik dodatku funkcyjnego wyniesie 0,6, zaś dodatek stażowy zostanie ustalony na poziomie 20% wynagrodzenia zasadniczego, wynagrodzenie miesięczne wyniesie:
 - przy mnożniku 3,1 - 6 927 zł,
 - przy mnożniku 3,6 - 7 890 zł,

2) aktualne wynagrodzenie miesięczne zastępcy prezesa izby kształtuje się w granicach 5 816 zł – 6 636 zł,

- uznając, iż na wynagrodzenie zastępcy prezesa izby składać się będzie wynagrodzenie zasadnicze, dodatek funkcyjny, dodatek stażowy,
- przy założeniu, że mnożnik kwoty bazowej* dla zastępcy prezesa izby zostanie przyjęty w wysokości nie mniejszej niż 2,8 i nie większej niż 3,2, mnożnik dodatku funkcyjnego wyniesie 0,3, zaś dodatek stażowy zostanie ustalony na poziomie 20% wynagrodzenia zasadniczego, wynagrodzenie miesięczne wyniesie:

przy mnożniku 2,8 – 5 869 zł,

przy mnożniku 3,2 – 6 638 zł,

3) aktualne wynagrodzenie miesięczne etatowego członka kolegium izby kształtuje się w granicach 3 000 zł – 4 500 zł,

- uznając, iż na wynagrodzenie etatowego członka kolegium składać się będzie wynagrodzenie zasadnicze i dodatek stażowy,
- przy założeniu, że mnożnik kwoty bazowej* dla etatowego członka kolegium zostanie przyjęty w wysokości nie mniejszej niż 1,6 i nie większej niż 2,4, zaś dodatek stażowy zostanie ustalony na poziomie 20% wynagrodzenia zasadniczego, wynagrodzenie miesięczne wyniesie:

przy mnożniku 1,6 – 3 079 zł,

przy mnożniku 2,4 – 4 617 zł,

Mnożniki wynagrodzenia zasadniczego zostały zróżnicowane ze względu na staż i pełnioną funkcję. Proponowane mnożniki wynagrodzenia odnoszą się do aktualnych wynagrodzeń prezesów, ich zastępców oraz członków kolegium.

Uwzględniając aktualną liczbę osób zatrudnionych w regionalnych izbach obrachunkowych, które zostałyby objęte mnożnikowym systemem wynagradzania tj. według stanu na dzień 1 lipca br. 189 osób, w budżecie państwa należało by zarezerwować środki w wysokości 11 487 804 zł**. Kwota ta jest wyższa od kwoty stanowiącej sumę wynagrodzeń prezesów, zastępców prezesów i etatowych członków kolegiów izb, obliczonych na podstawie aktualnie obowiązujących zasad wynagradzania o 179 076 zł.

* przy obliczeniach została uwzględniona kwota bazowa na 2002 r. w wysokości 1 603,56 zł.

** kwota ta stanowi sumę wynagrodzeń prezesów, ich zastępców oraz etatowych członków kolegium obliczoną przy uwzględnieniu maksymalnych mnożników kwoty bazowej, wskazanych w uzasadnieniu.

Niektóre rozwiązania przyjęte w projekcie ustawy nawiązują do regulacji zawartych w ustawie o samorządowych kolegiach odwoławczych. Dotyczy to mnożnikowego systemu wynagradzania, świadczeń przysługujących nie-pracownikom z tytułu wypadków w czasie wykonywania czynności określonych ustawą. Rozwiązania te sprawdzają się w praktyce, a ze względu na podobieństwo w strukturze organów i zatrudnienia, projektodawcy uznali za właściwe przeniesienie tych regulacji do ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych.

**SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE SPRAW ZAGRANICZNYCH**

Prof. dr hab. Danuta Hübner

Sekr.Min. DH/1455 /2002/DPE-ot

Warszawa, 05.08, 2002r.

**Pan
Zbyszko Piwoński
Przewodniczący Komisji
Samorządu Terytorialnego
i Administracji Państwowej
Senat Rzeczypospolitej Polskiej**

Opinia o zgodności projektu ustawy o zmianie ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494), w związku z art. 39 ust. 3a i art. 50 ust. 1 Regulaminu Sejmu, przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Danutę Hübner, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

W związku z przedstawionym projektem ustawy (pismo nr BPS/KUP/040-58-1/2002), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

- I. Celem projektu ustawy jest dokonanie zmian w przepisach dotyczących pełnienia funkcji prezesa izby obrachunkowej poprzez wprowadzenie kadencyjności tej funkcji i zasady wybierania prezesa izby w drodze konkursu, oraz zmian w zakresie wynagradzania prezesa, jego zastępcy oraz etatowych członków kolegium. Ponadto projekt przewiduje również dostosowanie zasad funkcjonowania izb obrachunkowych w zakresie przeprowadzania postępowania kontrolnego, do wymogów konstytucyjnych oraz doprecyzowuje przepisy dotyczące postępowania nadzorczego w zakresie uchwał budżetowych organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego.
- II. Należy zwrócić szczególną uwagę na art. 1 pkt 4 projektu ustawy, gdzie w nowelizowanym art. 15 par. 7 pkt 2 zostaje ustanowiony wymóg obywatelstwa

polskiego w stosunku do potencjalnych członków kolegium izb obrachunkowych. Państwa członkowskie mają prawo do ograniczenia lub zamknięcia dostępu w służbach publicznych ze względu na kryterium obywatelstwa. Zgodnie z art. 39(4) Traktatu stanowisko w ramach zatrudnienia w służbie publicznej musi zawierać w swojej treści powierzenie pracownikowi wykonywania władzy w celu ochrony ogólnych interesów państwa lub innych organów publicznych. Istota służby publicznej zakłada ponadto istnienie szczególnego stosunku lojalności między pracownikiem a państwem oraz wzajemności praw i obowiązków, kształtujących podstawy więzi narodowej (orzeczenie w sprawie *Bleis*, sprawa nr 4/91, Zbiór Orzecznictwa ETS, 1991, str. 5627, 18.03.88). Powyższy wyjątek dotyczy specyficznych funkcji państwa bądź związanych z nim organów i funkcjonariuszy, tj. sił zbrojnych, policji lub innych sił odpowiedzialnych za utrzymanie porządku, sędziów, urzędników podatkowych oraz korpusu dyplomatycznego. Ponadto, wyłączenie obejmuje stanowiska w ministerstwach, terenowych organach administracji rządowej, władzach lokalnych, bankach centralnych, w których obowiązki służbowe wiążą się z wykonywaniem władzy państwowej poprzez przygotowywanie aktów prawnych, ich wdrażanie, monitorowanie ich stosowania oraz nadzorowanie urzędów podległych. Biorąc pod uwagę powyższe, należy stwierdzić, że funkcja członka kolegium izb obrachunkowych mieści się w ww. kategoriach.

III. W konkluzji pozwalam sobie stwierdzić, że projekt ustawy o zmianie ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Krzysztof Janik
Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji

Pan Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów

Tłoczono z polecenia Marszałka Senatu
